

PORADNIK

dla słuchacza
kursu specjalistycznego
w zakresie szkolenia
strzeleckiego
z wykorzystaniem
karabinka
automatycznego

Katowice 2018

**Poradnik dla słuchacza
kursu specjalistycznego
w zakresie szkolenia
strzeleckiego z wykorzystaniem
karabinka automatycznego**

Katowice 2018

Poradnik dla słuchacza kursu specjalistycznego w zakresie szkolenia strzeleckiego z wykorzystaniem karabinka automatycznego

Praca zbiorowa

Zespół redakcyjny:

podinsp. Krzysztof Fojcik,
kom. Marek Grzebieluch,
asp. szt. Jarosław Czerczak,
asp. szt. Tomasz Piwowar,
st. asp. Piotr Galus,
mł. asp. Jakub Łyszczyna,
sierż. szt. Witold Pietrzyk.

Redakcja techniczna i korekta:

Paweł Mięsiak

Wydawca: Szkoła Policji w Katowicach

© Copyright by Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2018. Pewne prawa zastrzeżone.

Tekst niniejszej publikacji stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach i jest dostępny na licencji Creative Commons – Uznanie Autorstwa – Użycie Niekommercyjne – Na Tych Samych Warunkach (CC-BY-NC-SA) 3.0. Polska. Postanowienia licencji są dostępne pod adresem: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Katowice, 2018 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Bezpieczeństwo użytkowania karabinka automatycznego	7
2. Budowa i działanie karabinka AK	9
2.1. Historia powstania	9
2.2. Zasada działania	10
2.3. Budowa	11
2.4. Częściowe rozkładanie broni	18
3. Pozostałe karabinki będące na wyposażeniu Policji	24
3.1. SKS	24
3.1.1. Historia powstania	24
3.1.2. Zasada działania	25
3.1.3. Budowa	26
3.1.4. Częściowe rozkładanie broni	30
3.2. G36	30
3.2.1. Historia powstania	30
3.2.2. Zasada działania	32
3.2.3. Budowa	32
3.2.4. Częściowe rozkładanie broni	32

3.3. HK416	37
3.3.1. Historia powstania	37
3.3.2. Zasada działania	37
3.3.3 Budowa	38
3.3.4. Częściowe rozkładanie broni	38
4. Zestawienie danych taktyczno-technicznych karabinków automatycznych w Policji	45
5. Strzelanie z karabinka automatycznego	46
5.1. Sposób przeprowadzenia strzelań	46
5.2. Wybrane postawy strzeleckie podczas strzelania z karabinka	48
5.3. Sposoby okazania karabinka do przejrzania	50
6. Zacięcia	52
7. Konserwacja karabinków	54
Bibliografia	56

Wstęp

Uzbrojenie policjanta to przede wszystkim broń palna krótka. Każdy z policjantów przechodzi gruntowne szkolenie z jej użytkowania. Szkolenie obejmuje zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne. Pamiętać jednak należy, że w skład uzbrojenia Policji wchodzi także szereg innych rodzajów broni, między innymi karabinki automatyczne, spośród których zdecydowanie najczęściej spotykanym jest AKMS.

Nauka strzelania z karabinka została przywrócona do programu szkolenia zawodowego podstawowego decyzją Komendanta Głównego Policji w grudniu 2016 r. Obecnie, kiedy nie funkcjonuje obowiązkowa służba wojskowa, szkolenie z zakresu karabinka jest najczęściej pierwszą okazją dla młodych policjantów do kontaktu z tym rodzajem broni. Należy jednak pamiętać, że policjanci którzy ukończyli szkolenie zawodowe podstawowe przed wprowadzeniem do jego programu karabinka często nie mają na jego temat wystarczającej wiedzy. Kurs specjalistyczny w zakresie szkolenia strzeleckiego z wykorzystaniem karabinka automatycznego wychodzi naprzeciw tym potrzebom. Kurs jest przeznaczony dla policjantów planowanych do użytkowania karabinka automatycznego i zakłada przeprowadzenie 16 godzin lekcyjnych (dwa dni szkoleniowe). W pierwszym dniu uczestnicy poznają podstawy bezpiecznego użytkowania karabinka, rodzaje karabinków w Policji, rodzaje amunicji stosowanej do karabinków, uczą się rozpoznawać i usuwać zacięcia oraz nabywają i doskonalą praktyczne umiejętności rozkładania i składania broni. Drugiego dnia realizowane są cztery strzelania z karabinka uzupełniane treningiem bezstrzałowym. Wymogiem ukończenia kursu z wynikiem pozytywnym jest uzyskanie zaliczenia z umiejętności praktycznego rozkładania i składania karabinka oraz zaliczenie czterech strelań.

Niniejszy poradnik skierowany jest do uczestników przedmiotowego kursu. W poradniku zawarto podstawową wiedzę dotyczącą karabinków automatycznych. Celem opracowania niniejszego poradnika jest ułatwienie uczestnikom przyswojenia prezentowanych w trakcie kursu treści.

Definicja karabinka

Tytułem wstępu należy jeszcze sprecyzować sam termin „karabinek”, który na skutek obecności na rynku szeregu publikacji obcojęzycznych może wydać się

mylący. W zależności od literatury spotkać się można z różnymi definicjami karabinka. Rozróżnienie może być dokonywane między innymi ze względu na długość lufy czy też wielkość całej broni. Taki podział bywa jednak nieostry. Według definicji przyjętej przez Zakład Konstrukcji i Eksploatacji Broni Palnej Instytutu Techniki Uzbrojenia Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie karabinek to broń strzelecka przystosowana do strzelania nabojami pośrednimi – o energii początkowej pocisku od 1300 do 2300 J.

Rozdział 1.

Bezpieczeństwo użytkowania karabinka automatycznego

1. Ogólne zasady bezpieczeństwa.

Traktuj każdą broń jak naładowaną, sprawną i gotową do strzału.

Kieruj lufę w bezpiecznym kierunku.

Nie kładź palca na spuście, jeżeli nie chcesz strzelać.

Noś broń zabezpieczoną.

Nie baw się bronią.

Trenuj na sucho tylko w bezpiecznym miejscu.

Nie pozostawiaj broni bez nadzoru.

Nie przechowuj załadowanej broni.

Nie przekazuj załadowanej broni.

Utrzymuj broń w czystości i dobrym stanie technicznym.

Uważaj czym ładujesz broń.

Nie mieszaj prochu z alkoholem.

Nie powstrzymuj się przed upominaniem osób nie przestrzegających zasad bezpieczeństwa przy obchodzeniu się z bronią.

Nie dokonuj we własnym zakresie napraw bądź przeróbek broni palnej.

Ucz się udzielania pomocy przedmedycznej.

2. Obowiązki strzelającego:

- bezwzględnie przestrzegać zasad bezpieczeństwa;
- wykonywać polecenia i komendy prowadzącego strzelanie;
- kierować broń jedynie w stronę kulochwyty;
- rozpocząć strzelanie na komendę określoną przez prowadzącego;
- po zakończeniu strzelania okazać broń do przejrzania i oddać strzał kontrolny w kierunku kulochwyty;
- samodzielnie, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, rozpoznać zacięcie broni i je usunąć chyba, że warunki strzelania stanowią inaczej;
- zgłosić zacięcie broni tylko w przypadku braku umiejętności jego rozpoznania i technik usunięcia.

3. Komenda „PRZERWIJ OGIEŃ”.

Strzelanie przerywa się w sytuacjach:

- pojawienia się przed strzelającymi zwierząt lub ludzi;
- padania pocisków poza granice kulochwytu;
- rykoszetowania pocisków;
- kontuzji strzelającego;
- powstania innego niebezpieczeństwa.

W SYTUACJI ZAGROŻENIA KOMENDĘ „**PRZERWIJ OGIEŃ**” PODAJE UCZESTNIK STRZELANIA, KTÓRY STWIERDZIŁ NIEBEZPIECZEŃSTWO.

4. Czynności po komendzie „PRZERWIJ OGIEŃ”:

- natychmiast przerwać strzelanie,
- zdjąć palec z języka spustowego, ułożyć go wzdłuż zamka (szkieletu) broni,
- zabezpieczyć broń jeżeli konstrukcja to umożliwia,
- przyjąć postawę bezpieczną określoną przez prowadzącego zajęcia.

Rozdział 2.

Budowa i działanie karabinka AK

2.1. HISTORIA POWSTANIA

Historia powstania karabinka AK łączy się z okresem II wojny światowej. Wtedy podczas działań wojennych zwrócono uwagę na konieczność stworzenia broni oraz amunicji, które wypełniałyby lukę pomiędzy stosowanymi powszechnie w tamtych czasach karabinami oraz pistoletami maszynowymi. Gabaryty typowych karabinów piechoty utrudniały użycie ich w niektórych warunkach. Amunicja karabinowa charakteryzowała się dużymi rozmiarami, znaczną ilością ładunku prochowego. Działanie sił odrzutu i podrzutu broni przy wystrzale powodowały, że celne strzelanie ogniem ciągłym tym rodzajem amunicji było znacznie utrudnione. Pistolety maszynowe zasilane amunicją pistoletową są bronią znacznie bardziej poręczną, natomiast ich zasięg, jak i zdolność rażenia celu w warunkach bojowych nie zawsze jest wystarczająca. Te założenia doprowadziły do stworzenia amunicji pośredniej. Dziełem rosyjskich konstruktorów stał się nabój kalibru 7,62 x 39 mm wz. 43.

Pod koniec wojny konstruktor broni Michaił Timofiejewicz Kałasznikow opracował własny prototyp karabinka zasilanego nabojem pośrednim. Prototyp ten przyjęto do dalszych prac i stopniowo udoskonalano, aż w 1947 roku zwyciężył w konkursie na projekt nowego radzieckiego karabinka automatycznego. Ostatecznie wszedł do uzbrojenia w 1949 roku pod nazwą Awtomat Kałasznikowa (AK). Karabinek szybko zyskał uznanie wśród żołnierzy. Największą jego zaletą była niezawodność oraz prostota konstrukcji. W 1959 roku wprowadzono do wojsk zmodernizowaną wersję karabinka (AKM i AKMS). Pod względem technologicznym zmieniono sposób wytwarzania komory zamkowej. W poprawionej wersji zastosowano komorę zamkową tłoczoną z blachy stalowej zamiast frezowanej z odkuwki. Najistotniejsza różnica polegała jednak na zastosowaniu w mechanizmie spustowym opóźniacza ruchu kurka. Zmniejszył on szybkostrzelność karabinka. Poprawiono także stabilność broni podczas strzelania ogniem ciągłym.

Karabinki AK zasilane są amunicją kalibru 7,62 x 39 mm wz. 43. Nabój składa się z pocisku, łuski, ładunku prochowego oraz spłonki. W odróżnieniu od naboju pistoletowego łuska posiada zwężenie tzw. szyjkę w której osadzony jest pocisk. Naboje wz. 43 są produkowane z pociskami zwykłymi i specjalnego przeznaczenia. W Policji najczęściej możemy się spotkać z amunicją z pociskiem zwykłym. Pocisk

składa się ze stalowego płaszcza pokrytego tombakiem i ze stalowego rdzenia. Między płaszczem a rdzeniem jest ołowiana koszulka. Oprócz amunicji z pociskiem zwykłym występują także naboje ślepe, szkolne, z pociskiem ciężkim przeciwpancerno-zapalającym oraz z pociskiem smugowym.

Od czasu pierwszego prototypu do dnia dzisiejszego trwa historia jednej z najlepiej rozpoznawalnych i chyba najpopularniejszych broni palnych wszech czasów. Karabinek Kałasznikowa wraz ze swymi licznymi odmianami jest obecny w niemal każdym konflikcie zbrojnym na całym świecie.

Obowiązujące akty prawne ustalają jako uzbrojenie Policji następujące wzory i typy karabinków z rodziny AK: **AK, AKM, AKMS, AKMŁ, AKMSŁ, AKGN wzór 1960, AKGN wzór 1974**. Wszystkie wymienione jednostki broni mają wiele elementów wspólnych, dlatego szczegółowy opis ograniczy się do **AKMS** jako najczęściej spotykanej wersji karabinka w Policji.

2.2. ZASADA DZIAŁANIA

AKMS pod względem systematyki to broń podwójnego działania: samoczynno-samopowtarzalna, co oznacza, że umożliwia strzelanie zarówno ogniem pojedynczym, jak i ciągłym. Działa tak jak pozostałe prezentowane w poradniku karabinki na zasadzie odprowadzenia części gazów prochowych z przewodu lufy. Po podłączeniu załadowanego magazynka pierwszy nabój należy wprowadzić do komory nabojeowej odciągając energicznie suwadło w tylne położenie. Mechanizm powrotny spowoduje powrót suwadła w przednie położenie. Następuje w tym czasie napięcie kurka. Naciśnięcie spustu powoduje zwolnienie kurka, który siłą swojej sprężyny uderza w iglicę. Iglica zbija spłonkę naboju, co skutkuje zapaleniem ładunku prochowego. Ciśnienie powstałe w wyniku spalania ładunku prochowego wypycha pocisk z lufy. Zanim pocisk całkowicie opuści lufę, część gazów prochowych przedostaje się przez kanał gazowy do komory gazowej i tam działa bezpośrednio na tłok powodując jego cofnięcie się wraz z suwadłem. Ruch suwadła w tył odryglowuje zamek obracając go w lewo. Łuska zaczepiona kryzą o wyciąg jest wysuwana z komory nabojeowej tak długo, aż jej krawędź nie napotka wyrzutnika, który powoduje jej wyrzucenie na zewnątrz. Co ciekawe łuska przed opuszczeniem komory zamkowej uderza jeszcze o tylną krawędź okna wyrzutowego zmieniając rotację i ostatecznie jest ona wyrzucana w prawo i w przód, co zmniejsza ryzyko uderzenia nią osoby znajdującej się obok strzelca. Suwadło po osiągnięciu skrajnego położenia wraca w położenie przednie napędzane siłą mechanizmu powrotnego. Przesuwając się w przód zamek zaczepia o kolejny nabój znajdujący się w magazynku i wysuwa go spod zagiętych ścianek magazynka, wprowadzając go następnie do komory nabojeowej. Ruch suwadła

w przód powoduje obrót zamka względem osi podłużnej w prawo, dzięki czemu rygle zamka zachodzą za opory ryglowe komory zamkowej. Zamek jest zaryglowany. W końcowej fazie zaczep wyciągu zaskakuje o kryzę łuski.

Współdziałanie elementów mechanizmu spustowego różni się w zależności od prowadzenia ognia ciągłego, lub pojedynczego, a ich szczegółowa analiza wykracza poza zakres niniejszego poradnika.

AKMS (zdjęcia wykonane przez autorów)

2.3. BUDOWA

AKMS składa się z następujących części i elementów:

Lufa – służy do nadania pociskowi kierunku lotu. AKMS posiada lufę gwintowaną. Gwint składa się z czterech bruzd prawoskrętnych nadających pociskowi ruch obrotowy. Przestrzenie pomiędzy bruzdami nazywane są polami. Kaliber broni (odległość pomiędzy dwoma przeciwległymi polami, inaczej – średnica wewnętrzna lufy) wynosi 7,62 mm. Wlot lufy jest pogrubiony tworząc komorę nabojową. Na zewnętrznej części wylotu lufy znajduje się gwint lewoskrętny do nakręcenia osłabiacza podrzutu lub odrzutnika w przypadku strzelania z amunicji ślepej. W górnej części lufy znajduje się otwór boczny służący do odprowadzania części gazów prochowych. Otwór połączony jest z komorą gazową skośnym przewodem gazowym.

AKMS – lufa

Przyrządy celownicze – typu otwartego, składające się z muszki oraz celownika.

Celownik umieszczony jest nad komorą nabojową. Zbudowany jest z podstawy celownika, ramienia celownika umieszczonego na sprężynie i suwaka. Dzięki swojej konstrukcji celownik daje możliwość regulacji w zależności od odległości, na której znajduje się cel. Suwak poruszający się skokowo wzdłuż ramienia celownika zmienia wysokość położenia szczytów. Ramię celownika posiada podziałkę od 1 do 10 oraz „S”. Cyfry podziałki oznaczają odległość wyrażoną w 100 metrach (cyfra 1 to 100 metrów, 2 to 200 metrów itd.). Nastawa S odpowiada cyfrze 3.

Muszka osadzona w łukowatej ostonie znajduje się na obsadzie muszki, która jest częścią podstawy muszki umieszczonej przy wylocie lufy.

AKMS – celownik

AKMS – muszka

Pokrywa komory zamkowej – to element zabezpieczający wewnątrz komory zamkowej i znajdujące się tam części i mechanizmy przed zanieczyszczeniami z zewnątrz. Z prawej strony pokrywy znajduje się stopniowane wycięcie umożliwiające ruch rączki suwadła oraz wylot łusek.

AKMS – pokrywa komory zamkowej

Komora zamkowa – przestrzeń w której dochodzi do połączenia części i mechanizmów karabinka oraz do zaryglowania lufy zamkiem

AKMS – komora zamkowa

Suwadło z tłokiem gazowym – element służący do uruchomienia zamka i mechanizmu spustowego.

AKMS – suwadło z tłokiem gazowym

Zamek – służy do dosyłania naboju do komory naboju, zaryglowania przewodu lufy, nakłucia spłonki i wyciągnięcia łuski lub naboju z komory naboju. Zamek składa się z trzonu, iglicy oraz wyciągu.

AKMS – zamek

Mechanizm powrotny – służy do przesuwania suwadła z zamkiem do przedniego położenia.

AKMS – mechanizm powrotny

Rura gazowa z nakładką – służy do skierowania ruchu tłoka gazowego osiowo wzdłuż broni. Przednim końcem rura gazowa łączy się z komorą gazową zamocowaną na lufie. Nakładka na rurze gazowej chroni przed wysoką temperaturą, która pojawia się w trakcie strzału.

AKMS – rura gazowa

Mechanizm spustowy – służy do zwalniania kurka z zaczepu kurkowego lub z zaczepu spustu samoczynnego, spowodowania strzału za pośrednictwem iglicy, prowadzenia ognia ciągłego lub pojedynczego, przerwania ognia, do zapobieżenia oddania strzału, gdy zamek jest otwarty oraz do zabezpieczenia karabinka.

AKMS – mechanizm spustowy

Łoże – ułatwia posługiwanie się karabinkiem, stanowi przestrzeń do chwytu dla ręki wspomagającej, zabezpiecza przed wysoką temperaturą.

AKMS –łoże

Magazynek – pudełkowy, łukowy, dwurzędowy (asymetryczny występ na donośniku umożliwia szachownicowy układ amunicji) o pojemności 30 sztuk. W dolnej części pudełka magazynka znajduje się otwór kontrolny, przez który po załadowaniu magazynka do pełna widoczna jest ostatnia sztuka amunicji. Ładowanie magazynka odbywa się poprzez ułożenie pojedynczego naboju na bocznych zagięciach magazynka i wciśnięcie go pionowo w dół. Nie jest konieczne wsuwanie amunicji pod szczęki magazynka, tak jak w przypadku np. pistoletu P99 Walther.

AKMS –magazynek

Bagnet – wchodzi w skład wyposażenia karabinka. Możliwe jest przymocowanie bagnetu przy wylocie lufy. Można wykorzystać go jako nóż, a w połączeniu z pochwą tworzą nożyce do cięcia drutu.

AKMS – bagnet

Przybory do karabinka – zestaw przyborów stanowią: olejarka, wycior oraz przybornik. W przyborniku mieszczą się przecieracz, szczoteczka z obsadą, klucz – wkrętak, wybijak, przetyczka.

Kompletny zestaw służy do rozkładania, składania, czyszczenia i konserwacji karabinka.

AKMS – Przybory (od lewej): kadłub i pokrywa przybornika, szczoteczka z obsadą, przecieracz, wybijak, klucz-wkrętak, przetyczka

2.4. CZĘŚCIOWE ROZKŁADANIE BRONI

Karabinek można rozłożyć całkowicie lub częściowo. Częściowe rozkładanie wykorzystuje się do konserwacji (czyszczenia, smarowania). W przypadku silnego zanieczyszczenia broń należy rozłożyć całkowicie.

Częściowe rozkładanie broni:

1. Odłączyć magazynek (w przypadku AKMS zanim przystąpimy do rozkładania należy rozłożyć kolbę, co ułatwi obsługę przełącznika rodzaju ognia).

2. Przełączyć przełącznik rodzaju ognia do ustawienia P – ogień pojedynczy.

3. Odciągnąć suwadło do tyłu i wzrokowo upewnić się, czy komora nabojoowa jest pusta, jeżeli tak puścić suwadło i nacisnąć na spust – oddać strzał kontrolny w kierunku bezpiecznym.

4. Odłączyć wycior – koniec wycioru odgiąć tak, by możliwe było wysunięcie go z wyżłobienia podstawy muszki.

5. Odłączyć pokrywę komory zamkowej – występ stopy prowadnika tylnego mechanizmu powrotnego wcisnąć kciukiem i unieść pokrywę.

6. Odłączyć mechanizm powrotny – przesunąć prowadnik mechanizmu powrotnego do przodu tak, aby stopa prowadnika wyszła z wycięcia wzdłużnego komory zamkowej, unieść w górę i wysunąć mechanizm powrotny z otworu suwadła.

7. Odłączyć suwadło z zamkiem – odciągnąć suwadło w tył do oporu, następnie unieść, odłączając od komory zamkowej.

8. Odłączyć zamek od suwadła – zamek odciągnąć do tyłu obrócić i wysunąć w przód.

9. Odłączyć rurę gazową z nakładką – skrzydełko łącznika rury gazowej unieść do góry i zdjąć rurę gazową z nakładką ruchem do góry i w przód.

Składanie broni odbywa się w kolejności odwrotnej do rozkładania. Należy pamiętać, by każdorazowo przy rozkładaniu i czyszczeniu broni odkręcić osłabiacz podrzutu i dokładnie wyczyścić gwint (uwaga: gwint lewoskrętny).

Rozdział 3.

Pozostałe karabinki będące na wyposażeniu Policji

3.1. SKS

3.1.1. Historia powstania

Broń skonstruowana przez Siergieja G. Simonowa do nowego naboju pośredniego 7,62 mm (opracowanego w 1943 przez I. M. Jelizarowa i B. W. Siemina). Nowa broń miała zastąpić karabin Mosina wz. 1938 oraz wz. 1944 i w połączeniu z nową amunicją miała zwiększyć siłę ognia żołnierza przy zachowaniu znacznej celności na dystansach nieosiągalnych dla pistoletów maszynowych. Niewielką partię karabinków Simonowa wypróbowano w warunkach frontowych, w pododdziałach I Frontu Białoruskiego marszałka Żukowa podczas forsowania Odry i walk na przedpolach Berlina. Opinie o nowej broni były zdecydowanie pozytywne, ale karabinek formalnie przyjęto do uzbrojenia dopiero w 1949 roku pod nazwą SKS (Samozariadnyj Karabin Simonowa) razem z karabinkiem automatycznym Kałasznikowa (AK). Oba typy broni miały się uzupełniać w pododdziałach – z SKS miano prowadzić celny ogień na dłuższych dystansach, zaś strzelcy uzbrojeni w AK mieli znacząco zwiększać siłę ognia na dystansach krótszych. Wiązało się to z nieco innymi charakterystykami każdego z tych karabinków – SKS miał lufę dłuższą o 10,5 cm niż AK, za to ten drugi miał magazynek o większej pojemności (30 nabojów – wymienny, wobec dziesięcionabojowego – stałego w SKS). SKS nie miał też możliwości strzelania ogniem ciągłym.

Z czasem okazało się, że pomysły teoretyków trochę rozminęły się z realiami. Karabinki Kałasznikowa okazały się być wystarczająco uniwersalne, a karabinki SKS zaczęły stopniowo znikać z wyposażenia wojsk ZSRR (choć w pododdziałach tyłowych utrzymały się aż do lat osiemdziesiątych). Ich produkcję w Tule zakończono w 1958 roku (wytwarzano je także w NRD, Albanii, Egipcie i Chinach).

W armiach Układu Warszawskiego karabinek SKS zyskał natomiast znaczną popularność jako broń pododdziałów reprezentacyjnych. Między innymi niewielką liczbę SKS-ów zakupiła w tym celu Polska. Broń ta jest nadal na wyposażeniu polskiej Policji. W ostatnich latach karabinki SKS zyskały „drugą młodość” (zwłaszcza w Rosji) jako broń myśliwska. Karabinek w tej wersji nie ma bagnetu, a celownik wyskalowany jest tylko do 300 metrów (w broni wojskowej do 1000 metrów).

3.1.2. Zasada działania

Karabinek działa na zasadzie odprowadzenia gazów prochowych przez boczny otwór w ścianie lufy. Ryglowanie następuje przez przekoszenie zamka w płaszczyźnie pionowej.

W celu oddania strzału należy odbezpieczyć broń i wycisnąć język spustowy z jednoczesnym zgraniem przyrządów celowniczych. Wyciskanie języka spustowego powoduje przesunięcie szyny spustowej do przodu, która następnie zwalnia zaczep kurka. Kurek pod wpływem działania sprężyny uderza w iglicę. Iglica zbija spłonkę i dochodzi do wystrzału.

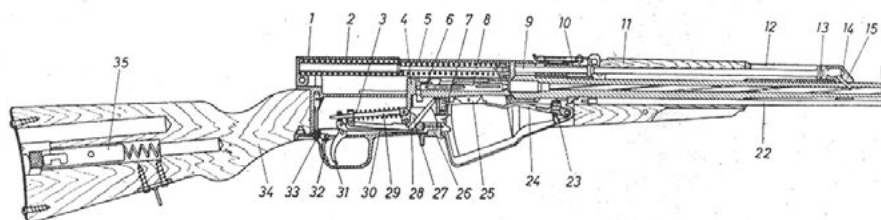
W chwili wystrzału część gazów prochowych jest odprowadzona przez ukośny otwór w lufie do rury gazowej, powodując napór na tłok gazowy. Tłok gazowy poprzez tłoczysko i popychacz wywiera nacisk na suwadło. Po rozpadzeniu suwadła popychacz oraz tłoczysko z tłokiem gazowym wracają w przednie położenie, wykorzystując energię ściśniętej sprężyny popychacza, natomiast suwadło, wykorzystując siłę bezwładności przesuwa się do tyłu ściskając sprężynę powrotną. Po przebyciu niewielkiej drogi – zwanej odcinkiem ruchu swobodnego – suwadło swoimi skosami odryglowuje zamek przez podniesienie do góry jego tylnej części, a następnie zabiera zamek ze sobą do tyłu. Odryglowanie zamka umożliwia podniesienie się dźwigni bezpiecznika samoczynnego. W czasie odrzutu zespołu suwadło – zamek napinany jest kurek, a donośnik przemieszcza naboje w magazynku do góry. Umieszczony w zamku pazur wyciągu wyciąga łuskę z komory nabojoyej. Wyciągana łuska uderza dnem o wyrzutnik i zostaje wyrzucona na zewnątrz broni.

Po odbiciu o tylną ścianę komory zamkowej zespół przesuwany wraca do przodu pod wpływem sprężyny powrotnej, a kurek zostaje w napiętym położeniu, utrzymywany początkowo przez zaczep bezpiecznika samoczynnego, a po zaryglowaniu zamka przez zaczep kurka.

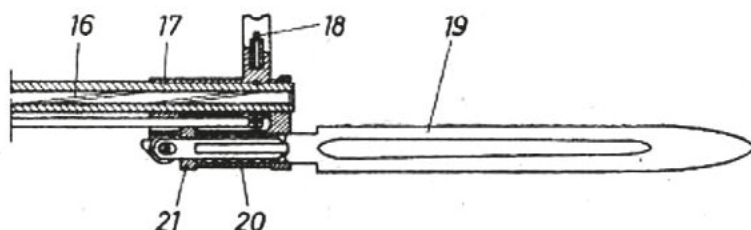
Dla oddania kolejnego strzału należy jedynie zwolnić i ponownie wcisnąć język spustowy. Zwolnienie języka spustowego powoduje przesunięcie do tyłu szyny spustowej oraz podniesienie jej przedniego końca i zazębienie go z zaczepem kurka. Dalsze funkcjonowanie mechanizmu spustowo – uderzeniowego działa jak wcześniej.

Aby rozładować załadowany karabinek, w pierwszej kolejności należy rozładować magazynek a następnie należy usunąć nabój znajdujący się w komorze nabojoyej poprzez energiczne odciągnięcie do tyłu suwadła z zamkiem gdzie pazur wyciągu zaczepiony o kryzę łuski wyciąga nabój na zewnątrz broni.

3.1.3. Budowa

Schemat budowy – „Broń i amunicja strzelecka LWP”, Stanisław Torecki

Schemat budowy – „Broń i amunicja strzelecka LWP”, Stanisław Torecki

1 – Pokrywa komory zamkowej, 2 – Sprężyna powrotna, 3 – Sprężyna uderzeniowa, 4 – Kurek, 5 – Suwadło, 6 – Skos ryglowy, 7 – Zatrząsk zamka, 8 – Zamek, 9 – Popychacz, 10 – Sprężyna popychacza, 11 – Nakładka, 12 – Rura Gazowa, 13 – Tłok gazowy, 14 – Komora gazowa, 15 – Otwór gazowy, 16 – Lufa, 17 – Tuleja, 18 – Muszka, 19 – Bagnet, 20 – Sprężyna, 21 – Tuleja bagnetu, 22 – Wycior, 23 – Sprężyna donośnika, 24 – Dźwignia donośnika, 25 – Donośnik, 26 – Zatrząsk pokrywy magazynka, 27 – Zaczep kurka, 28 – Spust samoczynny, 29 – Żerdź sprężyny uderzeniowej, 30 – Dźwignia spustowa, 31 – Język spustowy, 32 – Bezpiecznik, 33 – Zatrząsk komory spustowej, 34 – Kolba, 35 – Przyborek

Lufa jest gwintowana kalibru 7,62 mm przystosowana do amunicji wz. 43. Na przedniej części lufy od dołu umocowany jest obrotowo składany bagnet, a od góry osadzona jest podstawa muszki z wkręcaną w nią muszką słupkową. Nieco dalej

z tyłu znajduje się komora gazowa połączona skośnym otworem z przewodem lufy. Na tylnej części lufy od góry znajduje się podstawa celownika krzywkowego. Od dołu tylną część lufy osłania drewniane łożo, a od góry nakładka z rurą gazową, wewnątrz której porusza się tłok gazowy.

Lufa wraz z bagnetem

Komora zamkowa od góry osłonięta jest zdejmowaną **pokrywą**. Pod pokrywą znajduje się **suwadło ze sprężyną powrotną**, której tylny koniec opiera się o dno pokrywy. Poniżej suwadła znajduje się **zamek** z iglicą uderzeniową, w przedniej części zamka jest wyciąg z pazurem. Poprzez odpowiednio ukształtowane występy zamek współpracuje z napędzającym go suwadłem. Wyrzutnik znajduje się na lewej ścianie komory zamkowej.

Pokrywa komory zamkowej

Sprężyna powrotna

Suwadło

Zamek

Mechanizm spustowo-uderzeniowy wraz z magazynkiem znajdują się w dolnej części komory zamkowej. W skład tego mechanizmu wchodzi takie elementy jak: kurek ze sprężyną uderzeniową, zaczep kurka, szyna spustowa, język spustowy wraz ze sprężyną, bezpiecznik automatyczny, bezpiecznik skrzydełkowy zewnętrzny. Ustawienie skrzydełka poziomo blokuje język spustowy.

Magazynek stały

Magazynek jest niewymienny, ładowanie odbywa się pojedynczo lub za pomocą łożki od góry komory zamkowej. W celu załadowania karabinka należy zabezpieczyć go poprzez przekręcenie w taki sposób, by znajdował się w poziomie. Następnie

ręcznie odciągnąć do tyłu suwadło z zamkiem, zamek zostanie w tylnym położeniu poprzez zatrząsk, który jest podniesiony przez podajnik magazynka. Następnie ładujemy magazynek. Gdy magazynek zostanie naładowany wystarczy odciągnąć suwadło w tylne skrajne położenie i zwolnić. Suwadło zostanie zwolnione z zatrząsku i pod wpływem sprężyny powrotnej wraz z zamkiem przesuwają się w przednie położenie. Po drodze przednia część zamka uderza w dno łuski naboju znajdującego się w magazynku i dosyła nabój do komory naboju, a pazur wyciągu zaczepia o kryzę łuski.

Na górnej skośnej powierzchni zamka zatrzymanego w przednim położeniu, naciska przemieszczające się suwadło, obniżając tylną część zamka. Obniżona część zamka opiera się o oporę ryglową komory zamkowej – następuje zaryglowanie broni.

W skład **przyrządów celowniczych** wchodzi celownik sektorowy, który ustawia się w nastawach co 100 m na odległość od 100 do 1000 m oraz muszka z osłoną tunelową.

Celownik

Muszka

3.1.4. Częściowe rozkładanie broni

1. Sprawdzić broń poprzez: odbezpieczenie broni, odciągnięcie suwadła z zamkiem w tylne położenie i wzrokowe upewnienie się czy komora nabojowa z magazynkiem są puste, oddanie strzału kontrolnego w kierunku bezpiecznym.
 2. Zabezpieczyć broń.
 3. Wyjąć przyborek znajdujący się w kolbie i wyciągnąć wycior.
 4. Zdjąć pokrywę komory zamkowej.
 5. Wyjąć sprężynę powrotną z jej prowadnic.
 6. Wyjąć suwadło z zamkiem z komory zamkowej poprzez ich odłączenie rury gazowej z tłokiem.
 7. Wyjąć tłok z rury gazowej.
- Składanie broni odbywa się w odwrotnej kolejności.

SKS rozłożony

3.2. G36

3.2.1 Historia powstania

Karabinek G36 (firmowe oznaczenie producenta to HK50) został wyprodukowany przez niemiecką firmę Heckler und Koch. Głównym konstruktorem broni był Ernst Mauch. Prace nad karabinkiem rozpoczęto w 1990 roku kiedy to niemiecka armia poszukiwała nowego karabinka, który zastąpiłby dotychczasowe G3. W tamtym czasie coraz większą popularność zdobywała broń zasilana nabojem kalibru 5,56 x 45 mm, która była lżejsza i łatwiejsza do opanowania przy strzelaniu seriami. Po nieudanych próbach wprowadzenia na użytek armii niemieckiej nowatorskich karabinków G11 strzelających amunicją bezłuskową skoncentrowano się na rozwinięciu karabinka G36, który ostatecznie w 1995 roku został wybrany jako podstawowa broń niemieckich żołnierzy. Z czasem broń zyskała dużą popularność. W 1998 roku karabinek został wybrany jako podstawowa broń Hiszpańskich Sił Zbrojnych. W Polsce pierwszymi użytkownikami broni byli żołnierze jednostki wojskowej GROM. W Policji karabinki

G36 są na wyposażeniu Biura Operacji Antyterrorystycznych (BOA) oraz niektórych Samodzielnych Pododdziałów Antyterrorystycznych Policji (SPAP) oraz grup realizacyjnych Centralnego Biura Śledczego Policji (CBŚP). W zależności od wersji karabinki G36 wyposażone są w różne przyrządy celownicze. W Policji najczęściej występuje z celownikiem optycznym o powiększeniu 3x zintegrowanym z uchwytem transportowym i celownikiem kolimatorowym.

Przy produkcji karabinka wykorzystano w dużym stopniu tworzywo sztuczne wzmocnione włóknem szklanym, przez co konstrukcja jest lekka i jednocześnie bardzo wytrzymała. G36 występuje w kilku wersjach, dzięki czemu jego zastosowanie jest jeszcze bardziej uniwersalne.

G36E – eksportowa wersja G36 z celownikiem optycznym 1,5x.

G36K – karabinek z kolbą składaną i lufą skróconą, celownik optyczny o powiększeniu 3x i celownik kolimatorowy.

G36KE – eksportowa wersja G36K z celownikiem optycznym 1,5x.

G36C – subkarabinek, celownik mechaniczny, na uchwycie do przenoszenia długa szyna montażowa.

G 36

3.2.2. Zasada działania

Karabinek G36 działa na zasadzie odprowadzenia energii części gazów prochowych przez otwór boczny w lufie. Zamek ryglowany jest przez obrót.

3.2.3. Budowa

Karabinek składa się z następujących grup elementów:

1. komora zamkowa z lufą, składaną kolbą, uchwytem transportowym,
2. zamek,
3. mechanizm powrotny,
4. chwyt pistoletowy z mechanizmem spustowym,
5. łożo,
6. magazynek,
7. gniazdo magazynka.

G36 – podstawowe elementy

3.2.4. Częściowe rozkładanie broni

1. Przeprowadzić sprawdzenie broni poprzez: wypięcie magazynka, odciągnięcie zamka w tylne położenie i wzrokowe upewnienie się, czy komora nabojowa jest pusta, odbezpieczenie broni, oddanie strzału kontrolnego w kierunku bezpiecznym.

2. Odpiąć oba końce pasa nośnego.
3. Rozłożyć kolbę.

4. Wcisnąć oba kołki mocujące chwyt i umieścić je w otworach pomocniczych na kolbie.

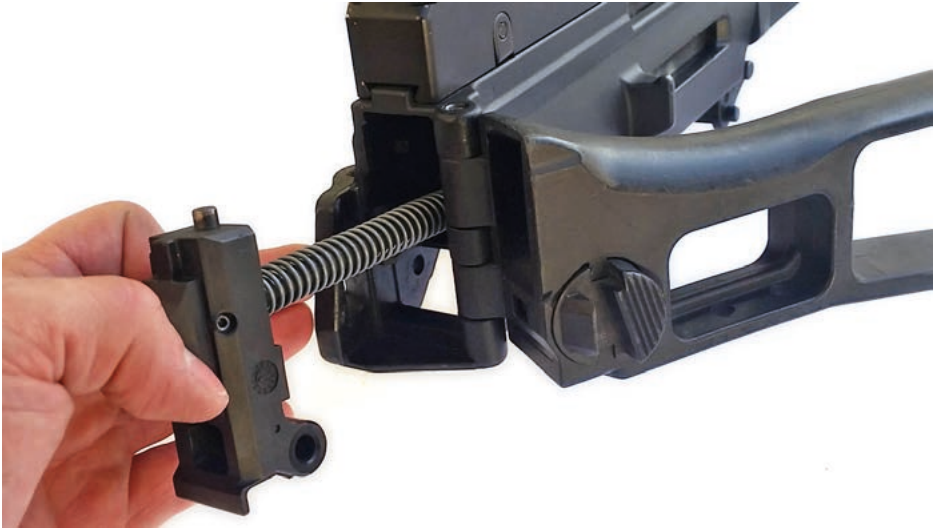
5. Odłączyć chwyt odciągając go w dół.

6. Złożyć kolbę.

7. Wyciągnąć mechanizm powrotny z komory zamkowej.

8. Wyciągnąć zamek z komory zamkowej.

9. Wcisnąć kołek mocujący łożę i wysunąć łożę w przód.

10. Wcisnąć zatrzask magazynka i odłączyć gniazdo magazynka obracając go w dół.

Składanie broni odbywa się w odwrotnej kolejności.

3.3. HK416

3.3.1. Historia powstania

Punktem wyjścia dla karabinka HK416 jest amerykański karabinek M4A1 używany przez jednostki specjalne w USA, wprowadzony do amerykańskiej armii w połowie lat 90. XX wieku. Sam karabinek M4A1 jest zmodyfikowaną wersją słynnego M16, skonstruowanego przez Eugene'a Stonera. Niemiecki HK416 pojawił się na rynku w 2005 roku. Bardzo szybko stał się podstawową bronią sił specjalnych na całym świecie. Jednostki, które w Polsce wykorzystują w swoich działaniach karabinek HK416 to: Centralne Biuro Śledcze Policji, Biuro Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji, niektóre Samodzielne Pododdziały Antyterrorystyczne Policji oraz jednostki specjalne Wojska Polskiego.

Tak jak karabinek G36, HK416 występuje w różnych wersjach, z lufami o różnej długości, w zależności od przeznaczenia broni. Ergonomiczny kształt chwytu oraz kilkustopniowa regulacja kolby sprawia, że broń ta zyskała ogromną popularność wśród użytkowników na całym świecie.

HK416

3.3.2. Zasada działania

Karabinek HK416 firmy Heckler & Koch działa na zasadzie wykorzystania energii gazów prochowych odprowadzonych przez boczny otwór w lufie. Inżynierowie niemieckiego producenta udoskonalili zasadę działania broni M16, zastępując cienką rurkę doprowadzającą gazy prochowe bezpośrednio do suwadła rurą gazową z tłokiem. Dzięki tej zmianie HK416 stał się o wiele mniej awaryjny i bardziej odporny na trudne warunki atmosferyczne (w trudnych warunkach i przy braku regularnego czyszczenia w rurce odprowadzającej gazy prochowe gromadził się osad, co doprowadzało do częstych zacięć broni).

3.3.3 Budowa

Karabinek składa się z następujących elementów:

1. zespół chwytu z mechanizmem spustowym, gniazdem magazynka, składaną kolbą,
2. komora zamkowa z lufą,
3. rękojeść przeładowania,
4. zamek,
5. łoże,
6. magazynek,
7. sprężyna powrotna,
8. zderzak.

HK416 rozłożony

3.3.4. Częściowe rozkładanie broni

1. Przeprowadzić sprawdzenie broni poprzez: wypięcie magazynka, odciągnięcie rękojeści przeładowania w tylne położenie i wzrokowe upewnienie się, czy komora nabojeva jest pusta, odbezpieczenie broni (Uwaga. Pierwsza wersja karabinka HK416 umożliwiała zabezpieczenie broni dopiero po jej uprzednim przeładowaniu), oddanie strzału kontrolnego w kierunku bezpiecznym.

HK416 wypięcie magazynka

HK416 odciągnięcie w tył rękojeści przeładowania

HK416 kontrola komory nabojojowej

2. Wcisnąć tylny kołek mocujący w prawo, odciągnąć maksymalnie i odłączyć zespół chwytu w dół.

3. Wcisnąć przedni kołek mocujący w prawo, odciągnąć maksymalnie i odłączyć zespół chwytu od zespołu komory zamkowej.

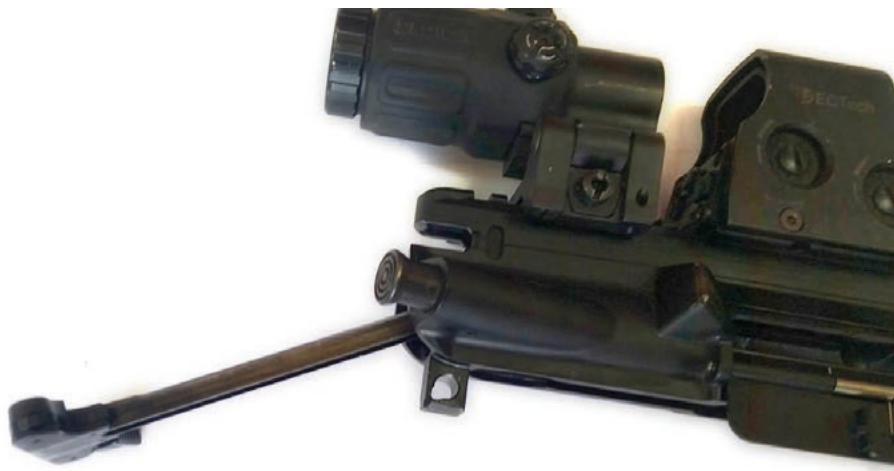
4. Wcisnąć kołek mocujący zderzak i wyciągnąć zderzak wraz ze sprężyną odrzutu z kolby.

5. Odciągnąć rękojeść przeładowania w tył.
6. Odłączyć zamek wysuwając go z komory zamkowej.

7. Odłączyć rękojeść przeładowania.

8. Złożyć muszkę.
9. Za pomocą przybornika odkręcić śrubę mocującą łożę i odciągnąć ją w tył.

10. Wysunąć łożę do przodu, ściągając je z lufy.

Składanie broni odbywa się w odwrotnej kolejności.

Rozdział 4.

Zestawienie danych taktyczno-technicznych karabinków automatycznych w Policji

	Karabinek Simonowa	AKMS	G36	HK416
Zasada działania	Odprowadzenie części gazów prochowych przez boczny otwór w lufie	Odprowadzenie części gazów prochowych przez boczny otwór w lufie	Odprowadzenie części gazów prochowych przez boczny otwór w lufie	Odprowadzenie części gazów prochowych przez boczny otwór w lufie
Sposób ryglowania	Przekoszenie zamka w płaszczyźnie pionowej	Obrót zamka	Obrót zamka	Obrót zamka
Kaliber	7,62 mm	7,62 mm	5,56 mm	5,56 mm
Amunicja	7,62 x 39 mm wz. 43	7,62 x 39 mm wz. 43	5,56 x 45 mm	5,56 x 45 mm
Magazynek	Stały, 10-nabojowy	Łukowy, 30- lub 45-nabojowy	Pudełkowy, 30-nabojowy	Łukowy, 30-nabojowy
Masa broni (niezaładowanej)	3,75 kg	3,42 kg	3,63 kg	3,12 kg
Prędkość początkowa pocisku	ok. 735 m/s	ok. 715 m/s	ok. 920 m/s	ok. 790 m/s
Szybkostrzelność teoretyczna	–	ok. 600 strz./min.	ok. 750 strz./min.	ok. 850 strz./min.

Rozdział 5.

Strzelanie z karabinka automatycznego

5.1. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA STRZELAŃ

1. na linii wyjściowej prowadzący strzelanie daje polecenie wydania amunicji. Amunicyjny wydaje strzelającym amunicję. Strzelający ładuje amunicję do magazynków i trzyma je w dłoni lub ładownicy. Broń bez magazynków znajduje się w położeniu „na pas”;
2. na komendę „NA LINIĘ OGNIĄ – MARSZ” strzelający przechodzi na linię ognia i zajmuje stanowisko strzeleckie;
3. na linii ognia prowadzący strzelanie podaje komendę: „PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO STRZELANIA”. Strzelający wykonuje czynności z bronią, zgodnie z warunkami strzelania, dołącza magazynek i odbezpiecza broń. Następnie przyjmuje postawę wyjściową i poprzez uniesienie wolnej ręki na wysokość głowy sygnalizuje, gotowość do strzelania;
4. prowadzący strzelanie, po upewnieniu się o gotowości strzelającego podaje komendę „OGNIA”. Strzelający przeładowuje broń, wydaje okrzyk „POLICJA” i rozpoczyna strzelanie ogniem pojedynczym;
5. po zakończeniu strzelania policjant ma obowiązek sprawdzić, trzymając broń w kierunku kulochwytu, czy w komorze nabojeowej i na donośniku magazynka nie ma naboju;
6. prowadzący strzelanie wydaje komendę „ROZŁADUJ DO PRZEJRZENIA BRONĀ”. Strzelający wyjmuje magazynek i okazuje broń (z zamkiem w tylnym położeniu) oraz magazynek (magazynki) donośnikiem do góry, do przejrzenia. Prowadzący strzelanie przegląda broń i po upewnieniu się, że w komorze nabojeowej i magazynku (magazynkach) nie ma amunicji, stwierdza ten fakt słowem: „PRZEJRZAŁEM” lub klepinięciem w ramię. Po tym stwierdzeniu strzelający zwalnia zamek, oddaje strzał kontrolny w kierunku kulochwytu, zabezpiecza broń i wykonuje polecenia prowadzącego strzelanie;
7. po upływie wyznaczonego czasu prowadzący podaje komendę „PRZERWIJ OGIEŃ”. Strzelający zdejmuje palec z języka spustowego, układa go wzdłuż zamka, zabezpiecza broń, przyjmuje postawę bezpieczną określoną przez prowadzącego

strzelanie. W wypadku oddania strzału po komendzie, odlicza się trafienie w pole punktowe tarczy;

8. jeżeli strzelający nie zdążył wystrzelać całości amunicji, rozładowuje broń i magazynek (magazynki) pod nadzorem prowadzącego strzelanie;
9. po przejrzaniu broni celem sprawdzenia wyników, prowadzący strzelanie podaje komendę: „DO TARCZ – MARSZ” celem sprawdzenia wyników.

5.2. WYBRANE POSTAWY STRZELECKIE PODCZAS STRZELANIA Z KARABINKA

Postawa stojąc

Postawa kłęcząc obniżona z podparciem

Postawa leżąc

Postawa leżąc

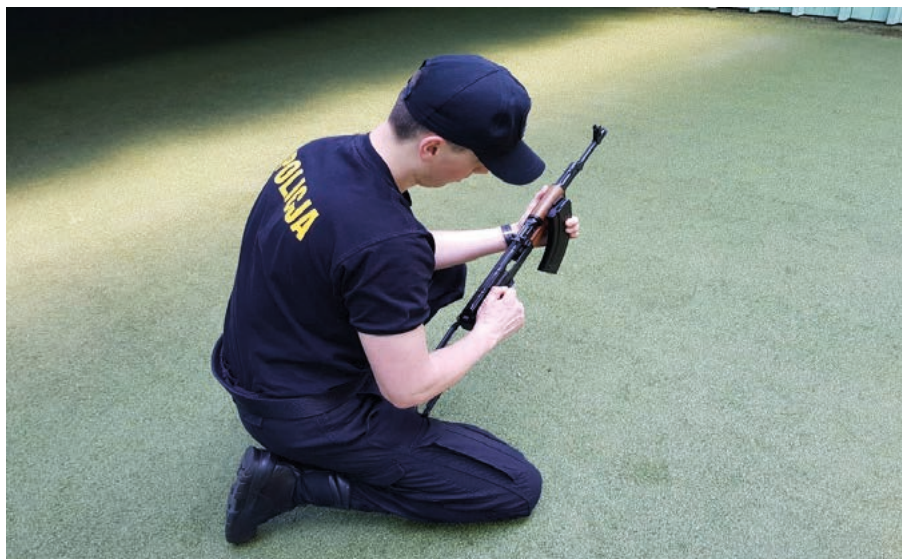

Przykład wykorzystania pasa nośnego w postawie leżąc

5.3. SPOSOBY OKAZANIA KARABINKA DO PRZEJRZENIA

Rozładuj do przejrzenia w postawie leżąc

Rozładuj do przejrzania w postawie klęcząc

Rozładuj do przejrzania broń w postawie stojąc

Rozdział 6.

Zacięcia

Przedstawiona poniżej tabela prezentuje najczęściej spotykane zacięcia w karabinach. Mówiąc o zacięciach rozumieć należy chwilową niesprawność broni możliwą do usunięcia przez strzelającego. Każdy użytkownik broni musi sobie jednak zdawać sprawę, że przedstawione poniżej przypadki nie wyczerpują w całości tej tematyki.

Rodzaj zacięcia	Przyczyna wystąpienia	Sposoby usuwania
<p>Niedosyłanie naboju. Zamek w przednim położeniu, strzał nie nastąpił, w komorze naboju nie ma naboju.</p>	Zanieczyszczenie lub niesprawność magazynka. Niesprawność zatrzasku magazynka.	Przeładować magazynek i kontynuować strzelanie. Wymienić magazynek. Jeżeli zatrzask jest niesprawny, przekazać karabinek do warsztatu.
<p>Opieranie się naboju o tylne ścięcie lufy. Nabój oparł się pociskiem o tylne ścięcie lufy, suwadło zatrzymało się w położeniu środkowym.</p>	Pogięte opory wyłazu nabojuowego magazynka.	Przytrzymując rękojeść suwadła wyjąć nabój i kontynuować strzelanie. W razie powtórnego zacięcia wymienić magazynek.
<p>Niewypał. Zamek w przednim położeniu, nabój w komorze nabojuowej, kurek zwolniony, a strzał nie nastąpił.</p>	Niesprawny nabój. Niesprawna iglica lub mechanizm spustowy; zanieczyszczenie lub zastygnięcie smaru.	Przeładować karabinek i kontynuować strzelanie. Jeżeli zacięcie powtórzy się, przegłębnić i wyczyścić iglicę i mechanizm spustowy. W przypadku złamania albo zużycia iglicy lub mechanizmu spustowego odesłać karabinek do warsztatu.

<p>Niewyciągnięcie łuski z komory nabojoyej. Łuska pozostała w komorze nabojoyej, kolejny nabój oparł się o dno łuski. Suwadło zatrzymało się w środkowym położeniu</p>	<p>Zanieczyszczony nabój lub komora nabojoya. Zanieczyszczony albo niesprawny wyciąg lub jego sprężyna.</p>	<p>Odciągnąć suwadło do tyłu i przytrzymując je w tylnym położeniu, odłączyć magazynek i wyciągnąć za pomocą zamka lub wycioru łuskę z komory nabojoyej. Kontynuować strzelanie. W razie powtórzenia się zacięcia wyczyścić naboje i komorę nabojoyą. Sprawdzić, oczyścić z brudu wyciąg i kontynuować strzelanie. Jeżeli karabinek jest niesprawny, odesłać go do warsztatu uzbrojenia.</p>
<p>Przytrzymywanie lub niewyrzucenie łuski. Nie wyrzucona z komory zamkowej łuska została w niej między zamkiem a lufą lub została ponownie wprowadzona do komory nabojoyej.</p>	<p>Zanieczyszczenie części ruchomych, przewodów gazowych lub komory nabojoyej. Zanieczyszczenie lub uszkodzenie wyciągu.</p>	<p>Odciągnąć suwadło do tyłu, wyrzucić łuskę i strzelać w dalszym ciągu. Jeżeli zacięcie się powtórzy wyczyścić przewody gazowe, części ruchome i komorę nabojoyą, nasmarować części ruchome. W przypadku uszkodzenia wyciągu odesłać karabinek do warsztatu uzbrojenia.</p>

Tabela na podstawie: *7,62 mm Karabinek AKM, Opis i użytkowanie, sposoby i zasady strzelania*, Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warszawa 1967 r.

Rozdział 7.

Konserwacja karabinków

Broń palna powinna być zawsze sprawna i gotowa do ewentualnego użycia. Należy ją regularnie czyścić, smarować oraz właściwie przechowywać.

Karabinek powinien być czyszczony:

- po strzelaniu nabojami bojowymi lub ślepymi – natychmiast po zakończeniu strzelania,
- po służbie wartowniczej i po zajęciach bez strzelania – po powrocie ze służby lub zajęć,
- kiedy karabinek nie jest używany – nie rzadziej niż raz w tygodniu.

Do czyszczenia i smarowania karabinka należy używać:

- ściwiwa białego (szmatki) do czyszczenia, wycierania i nakładania środka smarującego,
- pakuły oczyszczonych z paździerzy do czyszczenia przewodu lufy,
- płynu alkalicznego do czyszczenia luf, usuwania osadu prochowego,
- nafty w przypadku bardzo silnego zabrudzenia,
- oleju wrzecionowego – do smarowania w niskich temperaturach,
- smaru karabinowego,
- drewnianych pałeczek do czyszczenia rowków, wycięć i otworów.

Kolejność czynności przy czyszczeniu i smarowaniu karabinka:

1. przygotować materiał niezbędny do czyszczenia i smarowania,
2. rozłożyć karabinek,
3. przeczyścić przewód lufy nakładając na przecierak pakuły nasączone płynem alkalicznym. Grubość pakuły powinna być tak dobrana, by przecieracz wszedł do przewodu lufy pod naciskiem nieznacznej siły. Następnie usunąć pozostałości po płynie suchymi pakułami oraz czystą szmatką,
4. komorę gazową, zamek i tłok gazowy czyścić szmatką nasączoną płynem alkalicznym i wytrzeć do sucha. Jeżeli na tłoku lub zamku znajdują się silne zabrudzenia zawinąć elementy w szmatkę nasączoną płynem alkalicznym i pozostawić na 3-5 minut. Po upływie czasu usunąć zabrudzenie i wytrzeć do sucha,

5. pozostałe części metalowe wytrzeć do sucha szmatką lub pakułami, jeżeli są zabrudzone oczyścić je płynem alkalicznym i wytrzeć do sucha,
6. części drewniane czyścić przy użyciu suchej szmatki,
7. smarowanie części karabinka rozpocząć od przewodu lufy. W tym celu przecieramy wnętrze lufy kilkakrotnie szczoteczką z niewielką ilością smaru, tak by rozprowadzić go cienką warstwą na całej długości lufy,
8. w taki sam sposób nasmarować komorę naboju,
9. pozostałe metalowe części i mechanizmy pokryć cienką warstwą smaru za pomocą naoliwionej szmatki. Unikać nadmiernego smarowania, gdyż może to być przyczyną zacięć,
10. części drewnianych nie smarować,
11. po zakończonym czyszczeniu i smarowaniu złożyć karabinek i sprawdzić współdziałanie mechanizmów.

Bibliografia

- Hartink A. E., *Encyklopedia Karabinków i karabinów*, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2002.
- Walter J., *Broń systemu Kałasznikowa*, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2002.
- Hodges M., *AK-47*, Amber, Warszawa 2007.
- Torecki S., *Broń i amunicja strzelecka LWP*, wyd. 1., Wyd. MON, Warszawa 1985.
- *7,62 mm Karabinek AKM, Opis i użytkowanie, sposoby i zasady strzelania*, Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, Warszawa 1967.
- Sterczewski J., Kwaczała M., *Opis i użytkowanie karabinka automatycznego*, Wydawnictwo Szkoły Policji w Katowicach, Katowice 2005.
- *Rifle HK416 A5, Operator's Manual*, Heckler & Koch GmbH, Oberndorf/N. Germany 2014.
- *G36 E / G36K E Rifles MG36 E Machine Gun 5.56 m x 45 NATO, Instruction Manual*, Heckler & Koch GmbH.
- Trzaskała B, Wilk R., *HK416*, „Broń i Amunicja”, 2006 nr 4.
- www.heckler-koch.com

Szkoła Policji w Katowicach

ul. gen. Jankego 276

40-684 Katowice-Piotrowice

www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

